

Műút

„Úton lenni boldogság...” (J. K.)

Szerzőink: Bihary Gábor (1989, Debrecen) doktorandusz · Bíró József (1951, Budapest) író, költő, képzőművész, performer · Bódi Katalin (1976, Debrecen–Nyíregyháza) irodalomtörténész, kritikus, a Debreceni Egyetem oktatója · Deczki Sarolta (1977, Debrecen) irodalomtörténész, kritikus, filozófus · Dunajcsik Mátyás (1983) író, költő, műfordító, szerkesztő · Harag Anita (1988, Budapest) író, indológus · Inzsől Kata (1988, Budapest) kritikus · Kántor Zsolt (1958, Szarvas) író · Kovács Bálint (1987, Budapest) újságíró · Koska Zoltán (1991, Albertirsa) képregényalkotó, animátor · Krusovszky Dénes (1982, Budapest) költő, író, a Versum online világirodalmi folyóirat főszerkesztője · Lapis József (1981, Sárospatak–Debrecen) kritikus, szerkesztő · Lenkey-Tóth Péter (1972, Miskolc) festőművész · Nyerges Gábor Ádám (1989, Budapest) író, költő, szerkesztő · Pataki Viktor (1989, Budapest) doktorandusz ELTE BTK (Általános Irodalom- és kultúratudományi Program) · Petrik Iván (1971, Ganna) író · Sajó László (1956, Budapest) költő, író · Sebesi Viktória (1992, Budapest) egyetemi hallgató · Sipos Balázs (1991, Budapest) színházrendező, kritikus, publicista · Tatar Sándor (1962, Törökbálint) költő, műfordító · Thomka Beáta (1949, Pécs) kritikus, egyetemi tanár · Totth Benedek (1977, Budaörs) író, műfordító, szerkesztő · Ureczky Eszter (1984, Sárospatak) irodalmár, kritikus · Vági János (1978, Budapest) építész, író · Váró Kata Anna (Debrecen) kritikus

E számunkat **Lenkey-Tóth Péter** művei, illetve azok részletei díszítik. A reprodukciókat a művész engedélyével közöljük. Fotók: Csordás Gábor, Kiss Tanne István, Lenkey-Tóth Péter.

Műút · irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat · ISSN 1789-1965 · Megjelenik a **Szépírók Alapítvány** kiadásában Miskolcon · Főszerkesztő: **Zemlényi Attila** (zemlenyi@muut.hu) · Szépirodalom, képregény: **kabai lóránt** (kkl@muut.hu) · Kritika, esszé: **Jenei László** (jenei@muut.hu) · Képszerkesztés, design: **Telling András** (telli@chello.hu) · Képanyag és felelős kiadó: **Kishonthy Zsolt** (kishonthy@muut.hu) · Olvasószerkesztés, korrektúra: **Vásári Melinda** (vasari.melinda@gmail.com) · **Szerkesztőség:** 3530 Miskolc, Széchenyi I. u. 14. · +36 46 326 906 · muut@muut.hu · www.muut.hu · www.facebook.com/muutfolyoirat · twitter.com/muut_folyoirat · Szerkesztőségi titkár: **Simon Gabriella** (szepmestersegek.alapitvany@gmail.com) · Layout és logo: **Szurcsik János** (mail@janos.at; www.janos.at) · **Előfizethető: Szépírók Alapítvány** (3530 Miskolc, Széchenyi István u.14. · Tel.: +36 46 326 906) és az **OTP Bank Nyrt. Miskolci Igazgatósága** 11734004-20412245 számlaszámán, pontos elérhetőség megjelölésével, közvetlenül vagy postai átutalással · Előfizetési díj egy évre: 4740 Ft. Nyomda és kötetészet: **Tipo-Top Nyomda**, Miskolc · Felelős vezető: **Solymosi Róbert** · Műút portál: **www.muut.hu** · ISSN 1789-2635 · Szerkesztik: **Antal Balázs** (antal.balazs@muut.hu) · **kabai lóránt**

nka

MissionArt
Galéria

SAJÓ László

Rövid nap el

(Egy öngyilkosság mellékszálai)

*Borbély Szilárd szövegeibe egy picit nyúltam bele, csak nagyon picit.
Picit átírod, és akkor a magadévá teszed.
Nem te írod, de rajta hagyod a nyomát a saját gondolkodásodnak.
A költészet már régóta halott, a versek már a nyelvet át nem írják, csak verset írnak
át a verstelenbe, az egyik formából a másik formát.*

Ha lehetséges volna meg nem születnem.
Mint elfelejtett álom nyoma ébredés után.
Mi ébredés, mi félelem a naptól. Gyomorban görcs, csak félelem, csak reszketés, csak görcsök.
Mennyi, ó, mennyi reszketés van itt az izmokban, gyomrokban, végbelekben.
Nincs semmi, ami megérné felkelni annak, aki elesett.
Csak ült az ágya szélén.
Hogy mégis, mért kellett, ha már, ahogy, mint annyira, korábban is, de újból, azt, mindig újra, újra kezdeni.
Belátta, hogy bűnös tévedés volt nem gondolni arra, hogy minden egyes nap, hogy minden nap minden órája haladék csupán.
A félelemről kéne még beszélni. A reggelekről, amikor izzadságban ébredtem. És nem akartam semmit. Eltűnni csak. Csendet, némaságot.
Nem kellene mindent, amit most csinállok, megtenni. Egyszerre véget érne. Ezt szeretném, ha véget érne.
Fölkelsz, mert azt hiszed, most vége van.
És nem vetem be az ágyat, így majd közelebb lesz az este, rövidebb a nap.
Mindig új napok, aztán piálok és szarok, kitartóan fogat mosok.
Élelmiszeremélesztő gép vagyok.
Újabban bal kézzel törölöm ki a fenekem, higiénikusabb, azt mondják.
És egyébként a bal kezemet is kell használnom végre valamire. Ezt mindenki egyedül, egyedül csinálja általában, kis dobozokba zárva, szuszogva, nyögve és micsoda szag! Például én az orromat is itt szoktam túrni.
Kinyomom a mitesszert, a szart.
Leharákolom garatomról és kiköpöm az első slájmot, kimosom seggemből az utolsó papírgalacsint.
Igyekszik nem gondolni a következő napra. Tudja, az a dolga, hogy éljen.

A kávé elkészítése például, ami nem jelent semmit. Valami melegség, amivel el lehet babrálni. Cukor, kanál, kis tej. Mondani, hogy már megint túl sokat tettél bele. Aztán cigaretta, csend. Reggel, ahogy néz kifelé az ablakon, a kilencediken. Azt sem tudom mondani, amit kellene, a szavakat, amelyek ahelyett vannak, ami nincs. Nyomod el a cigarettát.

A dolgok, reggel, ahogy mégis összeállnak.

Úgy tölthetem a napot, mint teát, aranyárga, áttetsző illatot; nem forró már, de gőzöl, láthatóan fölszáll, lebeg, megfoghatatlanul van, törékenyen a porceláncsészében.

Nem látok semmiféle utat.

Egyszerűen csak félek.

A félelem és a szorongás, ebbe kapaszkodom.

Súlytalan és könnyed hangokba csomagolja a rettenetet.

Ez van. Kussolni kell. Ki kell bírni. Meglapulni, mint szar a fűben.

A mély depresszió valójában olyan, mint a halál, csak az ember a saját testében van eltemetve. Nem ér el hozzá semmi hang, szag, érintés; semmi. Figyeli, hogy az élet elvonul előtte. Az élet, amely valahol kint van, ott túl a biztonságot adó üvegen. És látja elsuhanni az életét; látja a szeretteit, akiket nem tud szeretni. A szeretet nem emberi érzés. És látja magát közöttük, visszaverődve az üvegen. És ha a kilencedik emeleten lakik, arra gondol, elég volna kihajolni az alacsony, középtengelyen forgó ablakon. Onnan nézi a parkoló autók tetejét. Próbálok életben maradni, amíg lehet.

Semmi sem múlik el oly visszavonhatatlanul, mint a reggel.

Aztán a szűk és veszélyes oldallépcsőn jönni le. A csigalépcső durva, elvékonyuló fokain. Mintha ebben a házban lakna.

A rézsútos fénysugárban felkavargó por. Ilyen egy nap, amely a jövő felé halad.

Az aszfaltjárdán elmosódik minden.

A jó dudák, a puncik és a seggek, mind ott feszül vagy lóg, de fogható.

Aztán már csak a kutyák, a szél, a hó. Egyre rövidebb szavak.

Ha Debrecenre gondolok, Dogville-re gondolok.

A villamos, a város. A villamos, mely körbe-körbe jár.

Az utcák örökre nyitva tartanak átmenetben, a plakátok mai kiállításán.

A plakátokon átkopik a város.

Most mégis úgy megyek, hogy többé sose mentem.

Elgondolkodva lépdelni a francba.

Az életben maradni úgy tudok már, hogy követem az életengemet, és le hagyom: „Na mi van, lemaradtál?” Az élet néha elhagy engemet, majd visszatér: „Hát életbe’ maradtál?” Követem lábnyomát, hogy nélkülem megyen.

Télen az égi ventilátorokba szarnak az angyalok, olyankor mint angyalszar a hó.

A nyelv nem tud arról, hogy a világ egészen más.

A valóság nevű fikció.

Nincs olyan, hogy valóság. Nincs olyan, hogy másik ember.

Mióta van rögzítóm, néha felhívom. Türelmesen végigvárom, és a hosszú sípszó után üzenetet hagyok: „Túléllek, pöcök!”

A délután beért a házba. Fénycsík esett a porcelánra.

A délután így kezdett esni, mint némely angyal a resti előtt a pocsolyába dőlve várt potya piára, könnyű nőre.

Az utcáról a házba tértek, egy délután ahogy benéztek, és elhaladva mégse féltek, az árnyékban, hol állva néztek, majd árnyékomban mintha léptek, a lépcsőházba mind befértek, a lépcsőházak mindig sötétek, alig dereng, aligha léptek a léptek házában az éltek.

Délutáni csöndben férgesek lepik el az őzlábgombát.

A konyhákban mosogató, beszélgető, dohányzó vagy étkező embereket figyeltem. Ők meg engem, aki szemmel tartja őket.

És délután négy óra huszonöt.

Két délután közötti alkonyat.

A kékebb délutánba fordult kékület! Ó, mi szörnyű kék, mily édes kékület! A kékület a kékületbe kékült, hív kékület, hív a kékbe kék! A kékebb kék, a kékebbnél sötétebb.

Az alkonyatba hajló délutánban felhők kavargtak az égbolton, és hosszan elnyúló folyamként hömpölyögtek fenn a varjak.

A kék magány. A kékebb és magánya. A házak közt homályló szürkület. Az utcahossz. A macskakő. A lámpa. Az utcalámpa kék neonmagánya. Az utcasarkon cigaretta füstjét kék ködbe fújja. A kékebb és magánya. Mélyen zsebregyűrt kezek. Az ujjak és a kézfej gyűrt csomója. Kék zsebkendő, tépett, kék mozijegy piszkos aszfalra hull, a víznyelőbe.

Jelentése lesz még a fűszálnak is, meg mindennek, mindenféle másnak; majd figyelj meg, hogy kapja meg az este a jelentést, figyelj a délutánnak.

Csak jönnek, egyre, jönnek csak, a varjak, csak jönnek egyre, jönnek, jönnek, jönnek, a téli ég mocskából, egyre jönnek, a feketéjük súlyát cipelik.

Csak jönnek, egyre jönnek csak, és jönnek, a szürke semmiből, a test hamvából, jönnek, szénné égve a feketéjük, súlyában haláluk, halálukat magukkal hozva jönnek.

Késő délután lesz egyszer este.

Hogy elfeledje minden délutánját.

Hogy délután, hogy késő, hogy sosem.

Sokáig sétál az utcákon, a parkban elhagyott ösvényekre tér, majd kispreszókba ül be. Kávét iszik vagy édes, meleg teát. Az este tele van ízekkel, szagokkal, felvillanó színekkel, az utcalámpák aláhulló fényében a kirakatok. Az eszpresszóban beszélgető emberek, hallgatom őket, ahogy sétálok köztük. Ebben az évszakban, amikor korán sötétedik, amikor valami nem kezdődik el.

A fák között, ha sétál egy alak, a fák között a semmibe szökik.

A ház, az utca és az utcahossz, az utcahosszat elborító semmi, hogy tart a semmi fenn, a semmiségben.

A fal mögött, a fal között a semmi.

Csak a nagy semmi.

A kinti, benti, lenti, fenti semmi, finom szöszök és pókhálók között a semmi, hogy összegyűl, naponta a lentifent sötétje összegyűlve, a kintibent, mi mégis itt maradt.

A ház, a lift üres, becsöngethet, hogy vészcsengő se szól, nyolc' emelet, linó lépcső alá, hogy telefon, hogy csönd, hogy most sötét, ajtók mögött nincs lakás kícsöng.

Ülnek, reménytelenül. Tévét néznek vagy köpködik a szotyit.
 Mi magányosak vagyunk, vagyis hitetlenek.
 A létezés felfoghatatlan botrány, az iszonyat forrása, akárcsak Isten.
 A teremtés iszonyatos és közönyös.
 Az Isten maga a borzalom.
 Isten nem valóság.
 Isten sajnos nem létezik, hiába hittem. Milyen nevetséges voltam ezzel az emberi hiszékenységemmel. Kínos tévedés.
 Ahová csupán a vágyon keresztül vezet út.
 Csak estje lenne, alkonyatja, végre, csak szürkületje, lassú átmenet sötétjéből a még sötétebbjébe, csak lenne vége, éjkezőpje már, csak elmúlása lenne végetérve.
 Csak estje lenne, esthalála lenne, csak alkonyat, csak mozdulatlanság, csak alkonyatja lenne majd halála, csak majd halála lenne már közel, csak lenne majd halála már halálom, halála lennék, csak lennék halál.
 Mert már olyan mindegy, hogy, hogy nem is tudom, most már, mert, mert mostmár csak *el*.
 Ha menni kell, oly jó volna még maradni, elüldögélni még egy kicsikét, beszélgetni, hallgatni erről-arról, a döntő pillanatot halogatni, mely eldöntetett volt már hamarabb, de most mégis oly jó volna még maradni, hogy együtt legyen még a volt, a van, hogy múltjon is, maradjon is, ami lesz, minden legyen, minden múlhatatlan és tartson tovább még a lehetetlen, az üldögélés, és ami lehetne.
 A pince mély, a pincemélybe tart a lépcső, lépcsőfokra fok, között hogy megtörik, hogy mélybe hull, alá.
 A ház, az utca és a ház magánya, a házfalak a ház mélyére tartanak, falak között a házkamrában csend, a házcsend némasága lesz a háza.
 A vécéablakokat éjszaka zárják.
 A hűtő mellett kiömlött tej foltot hagyott a kövön.
 1 db hosszú nyelű balta.
 1 db vasdorong.
 1 db ágas.
 Ilona.
 Mihály.
 Legyen vége.
 Halk hang szivárgott, amely csecsemősírára, szopós egerek nyöszörgésére hasonlított, vagy átvágott torok szörcsögésére.
 A halált végső soron oxigénhiány, vagyis fulladás okozza.
 Az Isten borzalmas, jelenléttelen születése és rettenete a halál pillanatában.
 Isten pedig hallgat.
 A hallgatás mélyen nyomódik bele az agy puha, zsíros szövetébe.
 A halál beállta előtti félelem és szorongás összeszűkíti a pupillákat. Az arcon ezután néha mosoly jelenik meg.
 Mert bizonytalan a halál beálltának ideje, figyelni kell az írisz erezetét és a pupillát. Amikor a zöld színű szemekben sárga hervadás kezd terjedni, ahogy ősszel az erdők lombzatán. A feketék repedeznek, akár a beszáradt hollópus. A halál közeledtével ellazulnak az inak.
 Majd ezt követően kitágul a pupilla. Ennek eredményeként egyre több fényt nyel el az üvegtest, és az írisz sávja elvékonyul. A kék szem fenyegetőbb lesz, mint a felhőtlen augusztusi ég.

A fény, amely az ajtóres alatt szivárgott ki a téli éjszakába, felolvasztott egyetlen csepp havat a kilincsen. Dermedt érintése a halott szemére hulló hópehelynek.
 Fény esik a halottra a redőny résein át.
 Nagyon hideg nyirokba lóg a lába, s keresni kezdi: „Mégis, hol vagyok?” S a kulcsokat meg „hova a csudába tehettem?”
 És e test elfelejti többé félni a rettegést, a hűgyszagot, a szart.
 A bőr megszürkül. Ráncos lesz, és fogásra merev.
 A hullamerevség testszerte oldódóban.
 Furcsa szagok vesznek körül.
 Szaga kellett lenni annak.
 Bűdös.
 Hamvasztás előtt a márványlapra helyezett test nagy inait átvágják, a koponyát, hogy fel ne robbanjon, meglékelik. A comb forgócsontjait végül meg kell őrölni.
 Boncasztalon márvány szemgolyó gurult, gurult.
 A test altemplom.
 A száj nem tud csókolni, hiába ha farkad feláll, nincs senki már leszopni, mert nincs pina és nincsen száj.
 Ahogy hangokat csal elő a testnek rothadása.
 Mert a teste elrohadt, hol sírba tette.
 Nem mozdul, hallgat, nem bocsát, és nem támad fel már soha.
 A teste már a hetek óta eső áztatta, fagy és hó hiányában a vigasztalanul sáros földben, a magasra emelkedett talajvíz szintje alatt feküdt.
 A föld elbontotta, felszívta már testének szöveteit. Talán egy középmagas csontváz maradt.
 A katakombák istene mégis a bomló hús és a bűn üdvössége.
 És sötét volt körülöttük, akár a szájban.
 A földben hullák fekszenek, a férgek közt giliszta jár. Az embert váltsa meg más, mert nem lesz feltámadás.
 Nyitott doboz Isten léte, tele halottakkal. Egymásra dobálva fekszenek benne, és néznek el messze. Isten egy távoli üregben kucorog és reszket. Görccösen összeszorítja szempilláit. Vékony, nyüzszítő hangon sír.

A részvétlenül didergő hajnali ég.
 Így hullik be a résen át a kelő napból egy kevés. S fénylik éjszakákon át, mint asztalon a konyhakés.

Már nem vagyok, már nem vagyok sesemmi, már nem sosemmikor, már volt vagyok, már voltalan, már majdtalan, már nincsem.
 Ki volnék én, ha akkor ott vagyok, ki most vagyok, csak emléke vagyok annak, ki volna most, ha nincsen emlék.
 Ahogy közöttünk van egy testhiány.
 Megtörténtem maradványa fájni fog másoknak.
 Miközben mindez nem jelentett semmit.